

Gaza: 800 dagen van genocide

Allah is het Licht der hemelen en der aarde. De gelijkenis van Zijn Licht is als een nis waarin een lamp staat; de lamp zit in een glas, het glas is als het ware een stralende ster, aangestoken met olie van een gezegende olijfboom, noch oosters noch westers, waarvan de olie bijna uit zichzelf zou stralen ook al raakte geen vuur haar. Licht op licht.

— Koran, Soera An-Noer 24:35

In de langste, donkerste nacht die de wereld sinds 1945 heeft gezien, werden twee miljoen zielen in Gaza die lamp.

Exact achthonderd dagen lang stond de hemel boven Gaza in brand. Achthonderd nachten lang trilde de aarde onder tweehonderdduizend ton explosieven. Achthonderd ochtenden lang herhaalden ministers voor de camera's, zonder schaamte, dat geen korrel tarwe, geen druppel medicijn, geen liter brandstof twee miljoen mensen zou mogen bereiken.

En toch doofde het licht niet.

Een nieuwe maatstaf voor menselijk lijden

In het hele tijdperk na 1945 is geen enkele burgerbevolking op aarde blootgesteld aan een vergelijkbare combinatie van duur, intensiteit en opzettelijke ontbering als de 2,3 miljoen mensen die tussen oktober 2023 en december 2025 gevangen zaten in de Gazastrook.

- 800 opeenvolgende dagen van totale of nagenoeg totale belegering
- Meer dan 200.000 ton explosieven gedropt (gelijk aan vijftien Hiroshima-bommen)
- 80 % van alle huizen vernietigd of zwaar beschadigd
- Een door mensen veroorzaakte hongersnood die in meerdere gouvernoraten IPC-fase 5 (catastrofaal) bereikte
- Het opzettelijke, publiekelijk aangekondigde uithongeren van een gehele burgerbevolking als oorlogsmethode
- De nagenoeg volledige vernietiging van de gezondheidszorg, water-, sanitair- en onderwijssystemen

Volgens elke maatstaf van de Verenigde Naties, het Internationale Rode Kruis en het Internationaal Strafhof heeft Gaza niet slechts een "humanitaire crisis" doorgemaakt. Het werd blootgesteld aan omstandigheden die de uiterste grenzen van menselijk overleven opzoeken.

En toch leeft, tegen elke rationele verwachting in, het overgrote deel nog steeds. Dat feit alleen al is een van de stilste wonderen van onze eeuw.

Licht op licht

Elke hongersnoodprognose, elke simulatie van de volksgezondheid, elk somber spreadsheet van het Wereldvoedselprogramma en het IPC zei hetzelfde: bij dit niveau van calorie-ontbering, zo lang volgehouden, bij een hele bevolking zonder medisch systeem en zonder schoon water, hadden de sterftcijfers catastrofaal en maatschappij-vernietigend moeten zijn. Dat gebeurde niet. Niet omdat het lijden overdreven was; het was erger dan de modellen konden bevatten. Maar omdat de modellen geen rekening hielden met een volk dat in stille, onbreekbare zekerheid besloot dat hun bestaan zelf het verzet zou zijn.

- Een moeder die vier dagen niet had gegeten en toch melk in haar borst vond voor haar baby, leven doorgevend terwijl haar eigen lichaam zichzelf verteerde.
- Een chirurg die de been van een zesjarige moest amputeren met een keukenmes en een zaklamp van een mobiele telefoon, fluisterend "Je bent dapper, habibi" tot de snikken van het kind het enige beschikbare verdovingsmiddel waren.
- Twintig vreemden in één tent die één blik bonen deelden, ieder één lepel nemend zodat de kinderen er twee konden krijgen.
- Een oude man in Beit Lahia die, nadat zijn huis voor de derde keer was gebombardeerd, tomatenzaden plantte in een bomkrater omdat "er iets groens moet groeien voordat ik sterf".
- Een tiener die zijn verlamde grootmoeder veertien kilometer op zijn rug droeg, haar verhalen vertellend over de zee die ze niet meer kon bereiken, zodat ze onderweg de hoop niet zou verliezen.

Dit waren geen heroïsche uitzonderingen. Dit was de regel.

Het juridisch kader: drie rechtsregimes tegelijk geschonden

Alle drie onderstaande rechtsregimes werden meer dan twee jaar lang dagelijks geschonden.

Verdrag van Genève IV (1949) – Bescherming van burgers in oorlogstijd

- Artikel 23: Verplichting tot vrije doorgang van levensmiddelen, medicijnen en kleding voor kinderen, zwangere vrouwen en kraamgevallen – geschonden vanaf 9 oktober 2023.
- Artikel 55: Bezettingsmacht moet voedsel en medische voorzieningen garanderen "tot het uiterste van de haar ter beschikking staande middelen" – continu geschonden, ook na de uitspraken van het ICJ en het Israëliëse Hooggerechtshof in 2021 die de feitelijke controle over Gaza bevestigden.
- Artikel 56: Plicht tot handhaving van medische en ziekenhuisdiensten – geschonden door systematische aanvallen op elk ziekenhuis in Noord-Gaza en opzettelijke ontzegging van brandstof, zuurstof en medicijnen.
- Artikel 33: Verbod op collectieve bestraffing – geschonden door expliciete publieke verklaringen ("totale belegering", "geen elektriciteit, geen voedsel, geen brandstof")

en het volgehouden beleid van calorierestrictie.

Genocideverdrag (1948)

Het Internationaal Gerechtshof (januari & mei 2024, juli 2025 voorlopige maatregelen; oktober 2025 advies) stelde een “plausibel risico” en later een “ernstig risico” op genocide vast. In december 2025 verzocht de aanklager van het ICC om arrestatiebevelen tegen Netanyahu en Gallant expliciet op grond van:

- Artikel II(c): “Het opzettelijk opleggen aan de groep van levensomstandigheden die gericht zijn op haar fysieke vernietiging” door uithongering, ontzegging van water, vernietiging van sanitatie en verhindering van medische zorg.

Bewijs omvat verklaringen op kabinetsniveau (“menselijke dieren”, “geen korrel tarwe”, “Gaza wissen”), aanhoudende calorie-inname onder overlevingsdrempels en de vernietiging van alle voedselproductiemiddelen (visserboten, kassen, bakkerijen, landbouwgrond).

Gewoonterechtlijk internationaal humanitair recht (Regels 53–56, ICRC-studie)

- Regel 53: Uithongering van burgers als oorlogsmethode is verboden.
- Regel 54: Aanvallen op objecten die onmisbaar zijn voor het overleven van de bevolking (waterinstallaties, voedselvoorraden, landbouwgebieden, ziekenhuizen) zijn verboden.
- Regel 55: Partijen moeten snelle en ongehinderde doorgang van humanitaire hulp toestaan en faciliteren.

De feitelijke omstandigheden: een kroniek van langzame vernietiging

Ze noemden het een “totale belegering”. Ze noemden het “druk”. Ze noemden de mensen “menselijke dieren” en verklaarden zonder omwegen dat geen korrel tarwe zou passeren.

Fase 1 – oktober 2023 tot februari 2024: “Totale belegering”

De aankondiging van minister van Defensie Gallant op 9 oktober werd letterlijk uitgevoerd. Wekenlang kwam geen enkele vrachtwagen binnen. Calorie-inname daalde tot 300–600 kcal/dag. De eerste gedocumenteerde sterfgevallen door uithongering traden op in december 2023.

Fase 2 – maart tot mei 2025: Het “Totale blokkade”

Na het instorten van het januari-staakt-het-vuren dwongen minister van Financiën Smotrich en minister van Nationale Veiligheid Ben-Gvir een elf weken durende sluiting van alle grensovergangen af. UNRWA raakte volledig door haar meel heen. Moeders verdun-

nen babyvoeding met vervuild water. Het eerste massagraf van uitgemergelde kinderen werd ontdekt in het Kamal Adwan-ziekenhuis.

Fase 3 – juni tot september 2025: Hongersnood uitgeroepen

IPC-fase 5 uitgeroepen in Gaza-stad (augustus 2025). Gemiddeld gewichtsverlies bereikte 22 % van het lichaamsgewicht. Kinderenribben werden op elke straat zichtbaar. Luchtdroppings – de enige “hulp” die Israël toestond – doodden meer mensen dan ze voedden.

Fase 4 – oktober tot december 2025: Het staakt-het-vuren dat er geen was

Het akkoord van oktober 2025 beloofde 600 vrachtwagens per dag. Werkelijk gemiddelde: 120–180. De Rafah-overgang bleef de meeste dagen gesloten. Brandstofschaarste dwong ziekenhuizen te kiezen welke couveuses ze aan de gang hielden. In december bevond 100 % van de bevolking zich nog steeds in IPC-fase 3 of hoger.

De ouderlijke rekensom

De wetenschap van ondervoeding is meedogenloos: kinderen onder de vijf zijn het kwetsbaarst voor acuut verval en onomkeerbare groeistoornis. Toch weten de ouders van Gaza dat. Dus doen ze het enige wat hun nog rest. Ze stoppen met eten.

Enquête na enquête (Lancet 2025, UNICEF 2025, WHO-surveillance 2024–2025) registreert hetzelfde patroon: 70–90 % van de volwassenen slaat maaltijden volledig over zodat hun kinderen één hap rijst extra of één slok tot doorschijnend verdunde poedermelk kunnen krijgen. Moeders geven borstvoeding terwijl hun eigen ribben uitsteken, en geven ondervoeding door voordat het kind zijn eerste vaste voedsel heeft gegeten.

Het resultaat is een hartverscheurende omkering: kinderen in Gaza zijn gemiddeld minder gewicht verloren dan hun ouders, omdat die ouders ervoor kozen elke dag een beetje te sterven zodat hun kinderen een beetje langer kunnen leven.

De medische nachtmerrie die niemand zou moeten hoeven voorstellen

Chirurgen in Gaza moesten duizenden amputaties uitvoeren – veelal bij kinderen – zonder verdoving, zonder pijnstillers, soms met niets meer dan een zaklamp van een telefoon en een bot mes dat in regenwater was gekookt.

- Een vierjarig meisje met 50 % brandwonden krijgt haar dode vlees weggeschraapt terwijl ze “Mama” schreeuwt tot ze van pijn het bewustzijn verliest.
- Een zesjarig jongetje krijgt zijn verbrijzelde dijbeen doorgezaagd terwijl hij volledig bij bewustzijn is, de hand van de chirurg vastklemmend en fluisterend “Waarom doet het zo’n pijn?”
- Tiener-meisjes ondergaan keizersnedes vastgehouden door familieleden omdat er geen ketamine meer is.

Elke arts die sinds 2023 in Gaza heeft gewerkt beschrijft dezelfde terugkerende nachtmerrie: het moment waarop hij beseft dat hij in een schreeuwend kind moet snijden wetende dat er niets is om de pijn te dempen. Velen zijn gestopt met slapen; sommigen zijn helemaal gestopt met praten.

Hoe leven ze nog? De anatomie van een wonder

Tegen alle voorspellingen van modellen voor volksgezondheid in heeft Gaza nog geen totale demografische ineenstorting gekend. Verschillende factoren verklaren dit onwaarschijnlijke overleven:

1. **Buitengewone sociale solidariteit** Gezinnen verzamelden de laatste kruimels, buren deelden één blik tonijn met twintig mensen, vreemden droegen bejaarden op hun rug tijdens gedwongen marsen.
2. **Improvisatie-overlevingsmechanismen** Mensen aten veevoer, kookten gras en bladeren, distilleerden zeewater met brandhout uit verwoeste huizen, en voerden operaties uit met telefoonzaklampen.
3. **Koppige weigering te vertrekken** Ondanks evacuatiebevelen die op verschillende momenten 85 % van de Stroom bestreken, bleven de meeste Gazanen – deels omdat er geen veilige plek was, deels omdat vertrek permanente onteigening betekende.

Artsen in Gaza omschrijven de bevolking keer op keer als “de levende doden” – nog in leven, maar ternauwernood.

Epiloog: Het vonnis geschreven in ademende lichamen

Dat twee miljoen mensen – leraren, dichters, peuters die leren lopen, grootmoeders die elke vorige oorlog overleefden – op 12 december 2025 nog ademen is geen bewijs dat het beleid humaan was.

Het is bewijs dat sommige vormen van menselijke volharding sterker zijn dan de machine die ontworpen was om ze te beëindigen.

Ze zijn er nog. Ze leven nog. En elke ademtocht die ze nemen is een aanklacht.